

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput II. Innocentius III. Archipresbytero, & Clericis (a) S. Cæciliæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

mino filii, vestris postulationibus annuentes, auctoritate presentium districte inhibemus, ne quis pro eo, quod quandoque pontis aliquos vestros monachos sacerdotes, qui celebrent in capellis ibidem consistentibus, curam animarum non habentibus, audeat à vobis procuraciones pro ipsius grangis extorquere. In Ecclesiis verò, ubi jus patronatus tantum obtinebat, Episcopo presentabant presbyterum, ut ab eo institutionem acciperet, cap. 2. de suppl. neglig. cap. olim. de restit. spol. cap. de monachis, cap. 31. de prebend. Clement. 1. de jure patron. cap. final. hoc tit. in 1. collect. ubi Alex. III. ita monachis Cantuar. provincie scribit: *Inde est, quod universitati vestre per A. f. p. m. ut in Ecclesiis, in quibus representationem habetis, cum vacaverint, diocesani Episcopi clericos idoneos presentetis, qui illis de spiritualibus, vobis autem de temporalibus debeant respondere.* Et cap. 2. hoc titul.

in 2. compil. ubi ita ait Clemens III. *Auctoritate Apostolica prohibemus, ne in Ecclesiis ad presentationem vestram spectantibus ulli, nisi à vobis presentati fuerint, ordinentur; sed si quos vobis non presentantibus ordinari contigerit, ab Ecclesiis his per vosmet ipsos auctoritate Apostolica amoveantur, & eorum ordinatio penitus irrita habeatur, nisi forte, quod absit, presentationem clericorum vos contigerit malitiose differre.* Nisi Ecclesia ipsa ad monachos pleno jure spectent; quia tunc possunt ibi presbyteros ab Episcopo approbatos in eis Ecclesiis apponere, cap. 3. §. in Ecclesiis, de priv. cap. cum inter 13. de re judic. prosequuntur latius Garaña in present. Solorzani de jure Indiar. tom. 2. lib. 3. cap. 16. num. 35. Barbosa voto 50. per tot. Alteserra lib. 5. disert. cap. 18.

CAPUT II.

Innocentius III. Archipresbytero, & Clericis (a) S. Cecilie.

Dilectus filius M. syndicus Ecclesie vestre in nostra presentia constitutus, ab œconomo S. Laurentii de (b) Piscinula in (c) scrutinio, baptisate, processionibus, capitulis, & similibus subjectionem postulans, possessorium, & (d) petitorium intentabat. Cum enim Ecclesia S. Laurentii sit in parochia vestra sita, debet de jure (e) communi, sicut idem syndicus proponebat, Ecclesie vestre in predictis omnibus subjacere, nisi se possit vel speciali privilegio, vel legitima prescriptione tueri. Verum nec privilegium exemptionis habet, nec prescriptionem pro se poterat allegare: cum Ecclesia S. Cecilie illam prescripisset, sicut per testes dicebat legitime comprobatum. Præterea cum olim coram bon. mem. Cœlestino P. prædec. n. super predictis inter vestram, & predictam Ecclesiam quaestio veteretur, Martinus ejusdem Ecclesie presbyter fuit sponte confessus, quod Ecclesia S. Cecilie scrutinium, & baptisma debeat, sicque ad proprietatem vestram justitiam recognovit. Cumque pars vestra testes sufficientes, & idoneos, qui se illum diversis temporibus ad capitulum vocasse, ipsumque venisse firmiter assererent, in medium produxisset, eis jurare paratis, predictus presbyter vocatum se ad capitulum ivisse est confessus. Unde predictus prædec. n. Ecclesiam vestram capitulo, quo se conquesta fuerat spoliata, salvo jure proprietatis Ecclesie Sancti Laurentii revestire curavit, sicut in his literis continetur. Per hoc ergo, & proprietatem quoad scrutinium, & baptisma, & processionem, quod capitulum, vester voluit syndicus comprobare. Ad hoc autem œconomus Sancti Laurentii ex adverso respondit, quod Ecclesia ipsa nullo medio ad Romanam Ecclesiam pertinebat. Cum enim monasterium monialium fuerit, sicut ex multis scriptis authenticis edocetur; & generaliter servetur in Urbe, ut nullum monasterium sit subjectum, incongruumque videatur, ut regulares secularibus supponantur: patet Ecclesiam ipsam liberam extitisse. Præterea usque hodie nos in ea institutionem, & destinationem liberam exercemus, cum & bon. mem. C. Pp. præd. n. dil. fil. M. scriptorem nostrum, Archipresbyterum in ea sine contradictione cujuslibet statuisset. Sic ergo Ecclesiam ipsam liberam, & in possessionem libertatis existere, dictus voluit œconomus comprobare. Cum ergo pro eo habeat jus commune, in eo videlicet, quod universa monasteria Urbis ad Romanam Ecclesiam nullo pertinent mediante, affirmanti contrarium fides non est aliquatenus adhibenda, nisi super hoc privilegium induxerit speciale. Quod autem dicitur in parochia vestra sita, idem œconomus penitus denegavit; sed etsi verum hoc esset, sufficienter tamen se poterat predicta ratione tueri. Confessio autem M. presbyteri super scrutinio, & baptismo eidem Ecclesie præjudicare non poterat, cum super his lis contestata in ejusdem prædecessoris nostri presentia non fuisset, sicut ex forma petitionis, & conclusionis apparet: hac etiam sententiâ non fuerat hæcenus Ecclesia vestra usa, sed eam duxit usque ad hæc tempora supprimendam, *Et infra:* Nos igitur auditis his, & aliis, quæ fuerant hinc inde proposita rationibus, & allegationibus, instrumentis, & attestatio-

nibus

nibus plenius intellectis, & cum fratribus nostris deliberato consilio, œconomum ejusdem Ecclesiæ sancti Laurentii syndico vestro in baptismo, scrutinio, & processionibus condemnamus: ita tamen ut per hoc Ecclesiæ Romanæ nullum præjudicium generetur, si quando forte jus suum duxerit prosequendum: in institutione autem, destitutione, & capitulo œconomum ipsum ab impetitione syndici vestri prorsus absolvimus, syndico vestro super hoc silentium perpetuum imponentes.

NOTÆ.

- (a) *Sanctæ Cæcilie.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 1.* Ecclesia hæc sanctæ Cæcilie est Romæ trans Tyberim, ut patet ex alia epistola ipsius Innoc. III. *lib. 4. regestr. 16. epist. 96.* In ea ecclesia requiescunt corpora SS. Cæcilie, Tiburtii, Valeriani, Lucii Papæ primi, & Maximiani. Fuerunt in eadem Ecclesia olim aedes sanctæ Cæcilie, quas sanctus Paschalis Papa consecravit ad honorem omnipotentis Dei, ejusque Genitricis gloriosæ, SS. Petri, & Pauli, & B. Agathæ, & Cæcilie, anno 300. indictione 15.
- (b) *Piscinula.*] Forfan legendum est *Palisperna*; nam Ecclesia hæc Sancti Laurentii Palisperne est etiam in Urbe intra palatia Decii Imperatoris, ubi passus fuit B. Laurentius, & olim erat monasterium monialium.
- (c) *Scrutinius.*] Baptismi videl. de quibus egi in *cap. his, de majorit. & obed.*
- (d) *Possessorium, & petitorium.*] Quia utrumque simul intendi valet, ut probavi in *cap. 4. de causa possess.*
- (e) *De jure communi.*] Juxta tradita titulo antecedenti.

CAPUT III.

Honorius III. Episcopo (a) Veneten.

EX parte tua fuit propositum coram nobis, quod conquerentibus olim Abbate ac (b) conventu Rivenfi, Venet. dioc. quod tu compellere moliebaris eosdem, ut instituerent plures monachos in quibusdam suis (c) Prioratibus tuæ dioc. in quorum singulis singuli monachi hæcenus steterant, cum pluribus facultates non superpetant eorundem: Nos Abbati (d) S. Albini Andegaven & collegis ejus per literas nostras dedimus in mandatis, ut de ipsorum locorum facultatibus inquirentes, in eorum singulis facerent plures institui monachos, si pluribus illorum sufficerent facultates: alioquin tibi auctoritate præsentium inhiherent, ne Abbatem, & conventum prædictos molestares super instituendis pluribus in eisdem: unde idem Abbas, & conventus occasione hujusmodi literarum asserunt sibi esse concessum, ut in singulis locorum ipsorum singuli monachi commorentur, si pluribus facultates non superpetant eorundem. Cum autem id obviet (e) Lateran. Concilio, de quo nulla mentio est in literis antedictis, postulasti nostro edoceri responso, utrum nostræ intentionis fuerit per hujusmodi literas cum Abbate, & conventu prædictis contra ipsum Concilium dispensare. Nos ergo f. t. breviter respondemus, quod tenoris hujusmodi literas non credimus à Sede Apostolica emanasse: quod si per occupationem forsitan emanaverint, nolumus per hoc derogati Concilio supradicto.

NOTÆ.

- (a) *Veneten.*] Etiam ita legitur in quinta compilatione, *sub hoc titul. cap. 2.* ex qua restituo integram hujus textus: in præsentis referibit Pontifex Guillelmo Venetenfi, de qua diocesi nonnulla notavi in *cap. 2. de in integrum restit.*
- (b) *Conventu Rivenfi.*] Quod monasterium appellatur S. Gilda, seu Gildarii, & est Ordinis D. Benedicti in agro Rivenfi, dioc. Venetenfis, ut referunt fratres Sarnath. *tom. 4. Gall. Christ. fol. 487.* quod construxit ipse Sanctus Gildas anno Christi 562. Sed ea parte Britannia: minoris occupata à Normannis desolatam fuit monasterium usque dum anno 1008. instauratum, & reedificatum fuit per Comitem Gaufridum, ut refert Yepes *tom. 1. chron. D. Benedicti, cent. 1. cap. 2.*
- (c) *Prioratibus.*] De quibus egi in *cap. 2. de statu monach.*
- (d) *Sancti Albini.*] Quod monasterium est etiam Ordinis D. Benedicti in diocesi Andegavenfi, cujus historiam scripsit Joannes Monachus *lib. 1. hist. Gaufridi Ducis Normannia.*
- (e) *Lateran. Concilio.*] Relato in *cap. 2. de statu monach.*

COMMENTARIUM.

Summum Pontificem dispensare posse in legibus Concilii generalis, omnes Catholici affirmant: illud tamen apud ipsos non liquet, an tunc necessaria sit expressa mentio ipsius Concilii in ejus derogatione: Et plures docuerunt, desiderari expressam mentionem Concilii generalis, moti auctoritate hujus textus, & auctoritate textus in *cap. nov. null.*